

Scenariovandring på Tankesmedjan för friluftsliv 2022

Instruktioner för värdar

Viktigt när du kommer till Djurönäset

- **Se till att du har läst detta dokument innan du kommer till Djurönäset**
- **Kl 9:00 träffas alla värdar utanför huvudentrén. Var då påklädd och ha inte med dig ditt bagage – lägg det förslagsvis i bagagerummet.**
- **Ni kommer då gå iväg med Per Bengtson från CNV och bli instruerade om er station och placering.**
- **Ni kommer stanna på er placering tills alla grupper passerat.**

Scenariovandringen är framtagen av SLU Centrum för naturvägledning (CNV), på uppdrag av och i samarbete med Naturvårdsverket.

Kontaktuppgifter till CNV på plats på Tankesmedjan:

- Per Sonnvik 0705-322467
- Per Bengtson 0709-468851

I detta dokument finns

- Övergripande beskrivning av scenariovandringen
- Instruktioner för värdar
- Beskrivning av hela slingan och alla stationerna.

Övergripande beskrivning av scenariovandringen

Vandringen är första programpunkten på konferensen. 10 november kl 9:15-11:00, inklusive fika.

Syfte med scenariovandringen är att

- ge deltagarna en tankeväckande start på konferensen genom att de tillsammans med okända människor upplever och diskuterar viktiga framtidsfrågor för friluftslivet, genom gemensamma tankeväckande upplevelser i landskapet.
- provocera fram tankar hos deltagarna
- deltagarna ska lära känna varandra
- ge deltagarna startar konferensen med en friluftslivsupplevelse.

Upplägg

- Start och slut på vandringen är vid entrén på hotellet.
- Grupper om tre deltagare sätts ihop vid startpunkten, utifrån att de helst inte ska känna varandra redan.
- Grupperna får muntliga instruktioner vid start.
- Grupperna får med sig kortfattad skriftlig instruktion (med alla frågor) och en karta.
- Det finns sju bemannade stationer längs en markerad slinga.
- Scenarierna är påhittade. En del av scenarierna bygger på hur vi önskar att situationen kommer bli 2050 medan andra är mer troliga utifrån nuvarande trender.
- Precis innan scenarioplatsen möts deltagarna av en kort inledande text som introducerar en till scenariot. "Detta har hänt"
- När gruppen lämnar en station möts de av en fråga som de uppmuntras tänka på och diskutera till nästa station. "Diskutera"
- När de har gått klart slingan får de fika och uppmuntras svara på frågor.

Utmaningar:

- Vi behöver få till ett lagom flöde på slingan och behöver se till att deltagarna inte stannar för länge vid vissa stationer. Varje station får inte ta för mycket tid.
- Det är stenig och ojämn terräng i andra halvan av slingan. Vid station 3 och efter station 4 är terrängen besvärlig. Deltagare som har svårt att gå i ojämn terräng rekommenderas ta alternativ rutt, se bifogad fil "Scenariovandring ENKEL karta". Vid starten på vandringen kommer deltagare informeras om detta och de som vill gå den lättare ruten kommer få kartan med den. Vårdarna vid stationer 2, 3 och 4 bör vara extra uppmärksamma och kunna informera deltagare som verkar vilja ta den lättare ruten.

Instruktioner för värdar

Det finns sju stationer. Precis innan deltagarna kommer till en station möts de av en skylt med rubriken "Detta har hänt" och beskrivning av stationens scenario. När de lämnat stationen finns en skylt med rubriken "Diskutera".

Värdar

Vid varje station finns minst en värd.

Försök ha en lugn och inte stressande ton gentemot grupperna. Vårdarna ska kort inleda grupperna till en upplevelse på stationen. Försök ha ett flöde, som motsvarar att ta emot en ny grupp varje minut.

Vårdarnas uppgifter är att:

- bidra till att deltagarna får uppleva det som står under rubriken för respektive station nedan
- berätta ungefär det som står nedan "Värden kan säga"

- när gruppen har upplevt scenariot se till att deltagarna går vidare. Se till att det är ett flöde på ungefär en grupp per minut.
- uppmana deltagarna att läsa skylten med rubriken "Diskutera" när de lämnar stationen.
- Vårdarna vid stationer 2, 3 och 4 bör vara extra uppmärksamma på deltagare som verkar vilja ta den lättare rutten och kunna instruera dem om den lättare rutten.

Vid station 3 Klippan behövs två värdar, för att agera yogainstruktör och DJ.

Vid station 4 Stranden behövs två värdar, varav den ena delar ut godsaker.

Om möjligt får värdar gärna fånga upp vad deltagarna pratar om som ett resultat av diskussionsfrågorna.

Beskrivning av hela slingan och alla stationerna.

Station 1: Lyckohjulet

Gruppen kommer till plats med lycko-hjul där det lottas till vilken grupp deltagarna hör till under vandringen. Den privilegierade femtedelen med stora resurser, den minst privilegierade femtedelen med mycket små resurser och övriga som befinner sig däremellan.

Hur deltagarna sorterats in följer dem sedan resten av slingan och påverkar hur de blir bemötta på en senare station. De får märken att sätta på kläderna för att visa tillhörighet. Guldhjärta, silverhjärta och inget.

Detta har hänt: Resurserna är ojämnt fördelade i världen. 2022 förfogade en femtedel av jordens befolkning över 95 % av resurserna. Den utvecklingen har fortsatt. Segregationen gör att det skiljer sig mycket åt mellan olika grupper i Sverige och hur mycket kommuner och andra kan satsa på friluftsliv.

Värden kan säga: Välkomna till lyckohjulet! Ni har sett skylten här. Nu ska vi se vilken grupp ni tillhör. Du först. (Snurr.) Du tillhör den stora mellangruppen och får ett silverhjärta / Grattis, du tillhör den privilegierade gruppen och får ett guldhjärta. / Sorry, du tillhör den grupp som är minst privilegierad så du får ingenting. (Lyckohjulet körs om tills två av deltagarna blivit kategoriserade. Den tredje blir automatiskt i den tredje gruppen.) Nu kan ni fortsätta vidare. Diskutera frågan som står där borta.

Diskutera: Hur kan friluftslivet bidra till att minska ojämlikheten och öka inkludering i samhället.

Station 2: Cyklarna

Hur ser framtidens cykling ut i naturen? Deltagarna möter två olika scenarier om hur vi använder cyklar 2050, där det ena är exkluderande och det andra inkluderande. Värden konkretiserar vägvalen vi står inför för att nå de scenarierna. Cykelfrämjandet, som kommer stå som värdar här, har eget mer utvecklat förslag för detta.

Värden visar exempel på moderna cyklar.

Detta har hänt: 2050 har vi löst konflikten om cykling i naturen i de flesta kommuner. Det har kommit nya typer av cyklar som har gjort naturen tillgänglig på nya sätt för olika grupper.

Värden kan säga: Cykelfrämjandet, som kommer stå som värdar här, har eget förslag för detta.

Diskutera: Du jobbade för en av kommunerna som gick i täten för att lösa utmaningarna om cykling i naturen. Hur gjorde ni för att lösa konflikten? Hur nådde ni dit?

Station 3: Klippan

Deltagarna uppmanas av en värd sitta ner och ta det lugnt och njuta av utsikt på klippan. Då och då sätts hög musik igång av en annan värd, och deltagarna uppmanas till dans och fest. Fest-värden nämner att de ju kommit till denna skogs-rejv genom information i en app eller sociala medier. Musiken stängs av och den andra värden försöker åter få till lugn och ro på platsen och uppmana till stillhet.

Detta har hänt: Digitaliseringen, specialiseringen och tribaliseringen (uppdelningen i intressegrupper) har fortsatt till 2050. Ibland uppstår krockar och konkurrens om platser.

Värden kan säga: Hej välkomna hit! Här kan ni ha underbar och rofylld yoga på vår yogaplattform. Varsågod att prova, Vi har tyvärr också ett konkurrerande rejv här, men det kan ni ju också passa på att uppleva. Läs sedan frågan därborta och fortsatt bortåt genom skogen.

(En annan värd spelar rejv-musik. En värd finns vid yogan.)

Diskutera: Hur kan vi agera för att det ska bli lättare att samexistera i naturen och inom naturens gränser? Vilka frågor måste vi ta tag i?

Station 4: Stranden

Gruppen möter en avspärning som visar att markägare har stängt av området, då det varit för många besökare här och hen tröttnat på slitage och nedskräpning. Man kan gå en omväg runt. De som tillhör den privilegierade gruppen får gå rakt igenom. Värden vägleder deltagarna och läser upp skylten.

- Person från den mest privilegierade gruppen: får gå igenom och bli bjuden på en pralin
- Person från mellangruppen: får minimorot men behöver gå runt
- Person från gruppen som är minst privilegierad: får inget och behöver gå runt

Detta har hänt: Allemansrätt och strandskydd har hamnat på efterkälken. Vissa områden har privatiserats.

Värden kan säga: Få se nu, vem har silverhjärta? Du i mellangruppen får en minimorot. Du (med guldhjärta) som tillhör den mest privilegierade gruppen får ta en god pralin och njuta på stranden, välkommen! Ni andra får gå runt så ses ni där borta och läser frågan där.

Ytterligare en värd finns på stranden där det finns några solstolar. Ett litet bord med en silverbricka med praliner.

Diskutera: Hur hamnade vi här? Vad är det för stora händelser som gjorde att vi hamnade i det här scenariot? Vad skulle vi kunna ha gjort istället?

Station 5: Fjället

Gruppen möter tre skyltar som kommunicerar att deltagarna behöver ta en omväg då renarna kalvar och man ska inte störa dem. Den ena: "Renar! Förbjudet att passera!". Den andra: "Vänligen, var snäll mot renarna och visa hänsyn. Välj gärna en annan väg [hjärta]." En tredje skylt är tom med endast ett frågetecken. Värden uppmanar deltagarna att reflektera över vad som är bra information för att natur och kultur ska samexistera.

Detta har hänt: 2050 har klimatförändringen gjort att rennäringen har mindre kalvfjäll att använda. Samtidigt har man lyckats få till bra kommunikation gentemot alla fjällbesökare, ett fungerande hänsynstagande och en förståelse för att fjällen är ett kulturlandskap.

Värden kan säga: Hej! Nu är ni uppe i fjällvärlden och renarna håller på att flytta sig. Renhjorden med kalvar är här bakom och vi behöver ta hänsyn till dem. Ni kan se olika informationsskyltar här. Njut av utsikten och fundera på skyltarna och läs sedan frågan där borta.

Diskutera: Hur bjuder vi in besökaren att visa omsorg i renens landskap? Hur formuleras den optimala skylten för detta 2050?

Station 6: Granen

Gruppen kommer till fin natur som är uppenbart nedskräpad. Med förpackningar, toapapper och plast. Värden lyfter frågor kring nedskräpning, men kopplar till det större perspektivet.

Detta har hänt: Skräpproblematiken är stor 2050 på många håll, särskilt nära en del tätorter.

Värden kan säga: Hej! Välkomna! Det är upprörande med allt skräp här, men vi kan inte fastna i att prata om skräp. Det är ju faktiskt bara en av alla våra utmaningar 2050. Vi behöver också prata om dem för att nå en mer hållbar värld. Läs skylten som står där borta och diskutera.

Diskutera: Friluftslivet är ganska bra på att prata om nedskräpning men ha svårare att prata om bredare miljöfrågor. Vad är det vi inte pratar om? Vilka steg ska friluftslivet ta för att vara en del av lösningen mot en mer hållbar värld?

Station 7: Taltickan

Den rödlistade taltickan som sitter på ett träd. Med skyltar pekar vi på den. Den växer på tallar som är över 150 år. Svampens fruktkropp kan bli 50 år gammal. Det kanske började växa år 2000. Den är ett exempel på biologisk mångfald som håller på att försvinna eftersom gamla träd är ovanliga i de flesta skogar. Deltagarnas uppmanas diskutera vilken roll som biologisk mångfald har för friluftslivet. Är naturen en arena för friluftsliv eller en plats där vi kommer närmre våra medorganismer. Hur kan vi förena de perspektiven?

Efter denna station ska grupperna gå igenom en portal med texten *Välkommen till 2022*, och går sedan 100 m till huvudbyggnaden där det finns fika och möjlighet att skriva idéer.

Detta har hänt: 2022 var vi i ett polariserat läge om hur den biologiska mångfalden i skogen ska hanteras. 2050 har vi hamnat i en bättre situation. Den rödlistade talltickan är ännu mer sällsynt 2050, men nästan varje gammeltall sparas. 2050 har vår medvetenhet och känsla för den biologiska mångfalden ökat och hänsyn tas i friluftslivet och skogsbruket.

Värden kan säga: Titta här. (Peka på talltickan som växer här och på baksidan av stammen.) Det här är en tallticka, en sällsynt svamp som vi är mycket stolta över. Den växer bara på tallar som är över 150 år, och själva fruktkroppen blir 50 år gammal. Nu vill vi att ni ska fundera på hur friluftslivet fram till 2050 kunde bli en kraft för att öka vår känsla för andra arter och deras livsmiljöer? Läs frågan där borta. och gå sedan igenom portalen "Välkommen till 2022".

Diskutera: Vad bidrog friluftslivet fram till 2050 för att öka vår medvetenhet och känsla för andra arter och deras livsmiljöer?